

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ PREVENTIVA EFECTUADA ALS
CARRERS DE SANT PERE MÉS ALT, 11-13 I 8-10 I DE VERDAGUER I
CALLÍS,3-11 I SANT PERE MÉS ALT 42-46 (BARCELONA, BARCELONÈS).**

Codi: 074/03

Laura Arias del Real

Barcelona, juliol i agost de 2003.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA
3. CONTEXT HISTÒRIC I .ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS
4. MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ
5. METODOLOGIA
6. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS
7. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC
8. CONCLUSIONS
9. INVENTARI DE MATERIALS
10. BIBLIOGRAFIA

ANNEX

- I. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA
- II. PLANIMETRIA
- III. DIBUIX DE MATERIALS

1. INTRODUCCIÓ

Amb motiu de les obres de canalització per tal de fer unes esteses de cable per la companyia FECSA-ENDESA, portades a terme per l'empresa sub-contractada ESPELSA, als carrers de St. Pere més Alt i de Verdaguer i Callís de la ciutat de Barcelona, i donat que aquest indret s'inclou en una zona d'interès arqueològic i d'alt valor històric, es van trobar més que fonamentades les precisions sobre la necessitat d'intervenir-hi arqueològicament com a seguiment de la intervenció urbanística.

La realització del Projecte va ser coordinada pel Museu d'Història de la Ciutat, de l'Ajuntament de Barcelona, essent Laura Arias del Real, de l'empresa Atics, S.L., l'encarregada de la direcció tècnica.

Aquest permís es va ampliar amb un altra rasa oberta entre els números 42 i 46 del carrer Sant Pere més Alt. Aquesta actuació urbanística es va dur a terme en dues fases, una entre els dies 14 i 18 de juliol (St. Pere, 42-46) i l'altra entre els dies 22 de juliol i el 4 d'agost (St. Pere 11-13 i 8 - 10 i Carrer Verdaguer i Callís, 3-11) .

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA

La present intervenció arqueològica es realitza als carrers de St. Pere més Alt i de Verdaguer i Callís, en el barri de Sant Pere del Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

El terme municipal de Barcelona ocupa la plana situada entre les planures deltaïques dels rius Besòs i Llobregat, la Serralada Litoral al NW (Serra de Collserola, 512 m.) i la costa mediterrània al SE.

Aquesta plana té una suau pendent tallada per rieres que van de Collserola a la mar, i és just entre dues d'aquestes rieres, damunt d'un petit turó, on s'alçà el barri de Sant Pere.

Molt a prop del mar destaquen Montjuïc (173 m.) i el *Mons Taber* (12 m.), fou damunt d'aquest darrer on es va instal·lar la primitiva ciutat romana de *Colonia Iulia Augusta Paterna Favencia Barcino*. Al seu voltant van créixer altres petits nuclis que serien protegits amb muralles durant l'Edat Mitjana i en zones més allunyades de la plana existiren altres pobles que foren integrats durant la segona meitat del segle XIX en la quadrícula de l'Eixample, dissenyat per Ildefons Cerdà, posteriorment a l'enderrocament de les muralles medievals.

El barri de St. Pere es troba dins de les Rondes que separen la zona vella de l'Eixample i entre la Via Laietana i el Passeig Lluís Companys. El seu límit sud-oriental és menys clar després de la desaparició dels convents i esglésies que hi havia i les reformes urbanístiques dels últims cent anys, el formaria l'avinguda Francesc Cambó, el mercat de Sta. Caterina i el carrer Portal Nou.

3.CONTEXT HISTÒRIC I ANTECEDENTS ARQUEOLÒGICS

Aquest barri neix al voltant del monestir de Sant Pere de les Puelles, fundat l'any 945 pel Comte Sunyer, al costat del lloc on Ludovico Pio manà construir una capella dedicada a Sant Sadurní l'any 801, damunt del turonet del Cogull.

Aquest indret es trobà molt a prop d'un dels camins que anaven al Mercadal des de les poblacions agrícoles de Sta. Eulàlia de Vilapicina, Sant Andreu Palomar i Sant Martí de Provençals i que possiblement seguia el curs de l'antiga via romana del Besòs.

La comunitat de monges de Sant Pere gaudiria de drets sobre els terrenys voltants i de nombrosos favors dels comtes, com ajudes per a la construcció i les diferents reformes del monestir i drets d'exploració del Rec Comtal, tant per la irrigació com per l'ús industrial. Aquí estaven els Molins Comtals, possiblement, on actualment es troba la plaça Basses de Sant Pere, més tard, es faria ús del Rec per la indústria tèxtil.

Al segle XI ja es parla de Sant Pere com una de les vilanoves que van créixer a prop de la vella ciutat romana emmurallada. Aquesta vilanova tenia una base agro-ramadera com les vilanoves dels Arcs, Sant Cugat i Sant Pau, mentre que les vilanoves de la Bòria i Santa Maria de les Arenes tenien una economia relacionada amb el comerç i les activitats portuàries.

Entre els segles X i XII Barcelona i totes les seves vilanoves circumdants veurien un creixement econòmic i demogràfic gràcies a la bonança agrícola i més tard al desenvolupament comercial i monetari.

Al segle XIII començà la construcció d'unes noves muralles que protegissin tots els barris i donessin major unitat, el barri de Sant Pere hi serà inclòs entre 1286 i 1295.

Davant de la necessitat de sòl on construir, cada vegada és major la importància d'aquesta zona, ara que les muralles suposen el límit de la ciutat, aquest barri, que comptava amb grans terrenys sense edificar dedicats al conreu i la ramaderia, és una de les zones de creixement natural.

El barri de Sant Pere des del segle XIII, absorbeix una gran proporció de recent arribats, fins i tot en èpoques de descens demogràfic en la ciutat, en aquest barri creix o es manté la població.

Entre els segles XIV i XVIII la població s'organitza en gremis i cada gremi es situa en zones molt concretes de la ciutat, carrers i illes en les que vivien la major part dels seus membres i on instal·laven els seus tallers, i fins i tot els seus comerços. Dins d'aquest sistema l'existència d'alguns elements estructurals, com el Rec, el port, el Mercadal, els camins, les clavegueres... determinen la situació de la major part dels gremis. El barri de Sant Pere comptava amb el Rec Comtal, construït en el segle X per tal de dur a la ciutat aigua del Besòs, possiblement aprofitant restes dels antics aqüeductes romans, també comptava amb molins i una situació perifèrica, així doncs s'hi instal·len els primers grups relacionats amb les indústries tèxtils, concretament amb la llana (Teixidors, Paraires, Carders,) així com pagesos. Aquesta especialització en els treballs tèxtils es modificarà més tard cap a la confecció i s'ampliarà amb nous oficis, com velers i velluters. Aquesta fou també una zona de residència de algunes famílies de notables i molts sense ofici i vídues.

És però el desenvolupament de la indústria cotonera el que defineix l'etapa més puixant, durant els segles XVI i XVII. Els antics tallers llaners es van actualitzant i reconvertint en indústries cotoneres i la capacitat de producció augmenta progressivament, així com la xifra de treballadors. En aquests segles hi ha un notable creixement de població, obrers dedicats al treball tèxtil. La manca d'espai per la nova indústria en el barri de Sant Pere afavoreix el desenvolupament industrial i constructiu del Raval. Durant el segle XVIII els canvis tècnics en la indústria tèxtil fan necessari més espai i uns importants canvis, màquina de vapor. Els tallers del barri de Sant Pere ocupaven solars molt petits, a manera de cases gremials, eren edificis que tenien el comerç o el taller principal en les plantes més baixes i, en els pisos superiors, les vivendes dels obrers.

Les noves fàbriques amb màquines de vapor no hi caben, sí en el barri del Raval, que recull el relleu de la indústria tèxtil moderna. Mentre que al barri de Sant Pere es continua amb el sistema tradicional.

Amb la creació de l'Eixample moltes indústries abandonen els vells tallers i aquí només resten algunes que aniran desapareixent o reconvertint-se en magatzems de venda a l'engròs, la qual cosa és la funció principal que encara tenen actualment.

Als primers temps d'aquest barri, en el segle XI, el monestir de Sant Pere i l'església de Sant Cugat són els únics temples. Més endavant, entre els segles XIV i XVI proliferen les noves fundacions, la més rellevant per la seva extensió i importància és Santa Caterina, però també Sant Agustí, Sant Joan i Jonqueres ocupen un espai important,

altres temples són els de Sant Francesc de Paula i la capella de la Verge de l'Ajuda. Les desamortitzacions i les reformes borbòniques, en el cas del trasllat del convent de Sant Agustí i de la desaparició del cementiri de la Plaça de Sant Pere, faran que canviï l'aspecte de la zona i sobretot l'accés al sòl. Però els canvis més importants són per causa de les darreres grans reformes urbanístiques de la ciutat: la creació del carrer Princesa i l'enderroc de la muralla a mitjans del segle XIX, i entre 1908 i 1958 la Reforma, es a dir, la construcció de la Via Laietana, una via que comunicés el nou centre residencial de l'Eixample amb el port.

La Reforma fa desaparèixer nombroses illes i carrers, i suposa, paradoxalment, un cert empitjorament de les comunicacions amb el centre històric. També fou gran la pèrdua d'edificis significatius, uns per llur enderroc com el Palau del Marquès de Sentmenat i la Capella de Sant Cristòfol, i altres pel seu trasllat, Casa Padellàs i Gremi de Corders, només la Casa del Gremi de Velers es manté al seu lloc original, gràcies a la iniciativa d'un grup de defensors del patrimoni, com J. Martorell, A. Florensa i F. Romeu.

L'indret on es va fer el control arqueològic es troba molt a prop de la Via Laietana, davant del Col·legi la Salle Comtal, de 1909., i del Palau de la Música, construït entre 1905 i 1908 per Domènech i Montaner, en el solar que havia estat ocupat per una fàbrica de teixits després de la desamortització del convent de Sant Francesc de Paula.

Els antecedents arqueològics en aquest barri són:

- 1963, Serra Ràfols, carrer Trafalgar, 57, troba restes d'un dels baluards de la muralla del segle XVII.
- 1999, Piera, J., Plaça de Sant Cugat.
- 2000, Sales Carbonell, J., carrer Sant Pere Mitjà, 2 i Verdager i Callís, 2b. Dos sondejos.
- 2001, Simón Vilaradaga, S., carrer Sant Pere Mitjà, 54-56.
- 2002, Suau, L. i Matas, O., carrer Pou de la Figuera.
- 2003, Orri, E., Via Laietana.

4. MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ

Arrel de les obres efectuades per l'empresa ESPELSA, per tal de fer dues esteses elèctriques als carrers de Sant Pere més Alt, 46 i Verdaguer i Callís,3, es va creure necessari fer un seguiment arqueològic amb l'objectiu de documentar les possibles restes arqueològiques que es poguessin conservar. Així doncs, l'objectiu principal de l'actuació consistia en identificar qualsevol vestigi arqueològic existent donat que forma part del barri de Sant Pere, àrea ocupada per vivendes de la ciutat medieval, urbanitzada a partir dels segles XI-XII.

Aquest projecte preveia l'obertura de dues cates. La primera cata es va realitzar entre els números 42 i 46 de Sant Pere més Alt, on la urgència era major, i la segona entre el Palau de la Música, Sant Pere més Alt 11-13, i el número 3 del carrer Verdaguer i Callís.

La present intervenció preveia l'obertura del subsòl mitjançant dues cates. Per la realització d'aquestes es va escollir un procediment manual ajudant-se amb un martell pneumàtic per trencar l'asfalt del carrer i delimitar la zona a rebaixar i seguidament s'extrauria la terra a mà, donat que els nombrosos serveis i l'existència de bastides davant de l'edifici número 46 de St. Pere més Alt impedièren la utilització de la Bobcat.

5. METODOLOGIA

La metodologia arqueològica aplicada ha estat la basada en el mètode de registre utilitzat per E.C. Harris (1979) i per A. Carandini (1981). Es tracta de registrar objectivament els elements construïts i estrats que s'identifiquen, realitzant una numeració correlativa d'aquests, sota el nom d'Unitat Estratigràfica" (U.E.) que individualitza els uns del altres. Cada U.E es registra en una fitxa on s'indica la ubicació en el jaciment, les seves característiques físiques, i la posició física respecte a les altres unitats estratigràfiques amb les que es relaciona.

Aquest mètode també inclou la realització de material gràfic, compost per plantes i seccions i la documentació fotogràfica dels treballs realitzats.

6. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS

El dia 14 de juliol de 2003 van començar les tasques d'ampliació i reforçament de la xarxa elèctrica al carrer de Sant Pere més Alt, malgrat que l'empresa, FECSA-ENDESA, havia demanat permís més tard pel número 46 del carrer, es va començar per aquest indret, on la urgència era major, i aquest control arqueològic de Sant Pere més Alt 11-13 i 8-10 i Verdaguer i Callís 11 a 3 s'ampliarà amb aquesta cata, Sant Pere més Alt 42-46.

Així la Cata 1 (fotos 1 i 2) es fa entre els números 42 i 46 entre els dies 14 i 18 de juliol amb l'obertura d'una rasa de 21 metres de llarg, una amplada de 0'40 a 0'80 metres i 0'70 metres de profunditat màxima, que transcorria paral·lela a la línia de façana actual en el tram del carrer de Sant Pere més Alt 42 a 46, es fa, a més, un sondeig davant del número 31-33 de 4'20 metres de llarg. Aprofitant un vell tub elèctric s'hi passaran els cables sense obrir la calçada.

Aquests 25'20 metres de rasa es van obrir esglaonadament, ja que el procediment emprat era el d'obrir i tapar progressivament cada 10 metres un cop col·locat el tub.

En aquesta rasa han estat descoberts parcialment dos murs (U.E 103 i U.E. 104) (fotos 4 i 5). Aquests han aparegut entre els nivells d'aportació dels antics serveis (U.E. 101) i de preparació del paviment actual (U.E. 102), a uns 0,50 metres del nivell actual del carrer (cotas 9'72 i 9'67). D'aquestes estructures, perpendiculars a la rasa i a la façana de l'actual edifici i paral·leles entre sí, no es van poder veure més que restes de la primera filada i de la segona tant sols la part superior, per estar a 0'67 metres de la superfície (cota 9'55) essent 0'70 metres la fondària màxima de la rasa.

La part visible té una amplada de 0,40 metres i una llargada també de 0'40 metres en ambdós murs, i aquests estan separats per 0'30 metres. No es va arribar a les bases d'aquestes i la fondària màxima que s'ha pogut documentar és sols de 0'21 metres.

Aquests apareixen bastits amb carreus de diferents mides i maons, units amb morter de calç blanc. La semblança dels aparells d'ambdós murs, llur proximitat i llur disposició en paral·lel fan pensar que existeix una relació entre ells, cal pensar que aquests murs descoberts podrien ser restes d'un vell abocament al clavegueram de l'edifici que hi ha al costat, el número 44 del carrer Sant Pere més Alt. En la meitat nord els murs es trobaven força malmesos, amb retalls per encabir-hi algun servei.

Pel que respecta a l'estratigrafia, hem pogut documentar una primera capa, U.E. 100, composta per l'enrajolat de pedra del carrer i una preparació formada per formigó i per un entramat de ferro, amb una potència de 0'30 metres (cota 9'92).

El segon nivell, U.E. 101, que estaria obrint la U.E. 102, es tractaria d'un nivell d'aportació format per sauló barrejat amb un sediment de color marró clar i amb restes de material constructiu contemporani, fruit de l'anterior obertura del carrer per la instal·lació d'altres serveis. Aquest nivell, amb una potència de 0,30 metres (cota 9'62), no ha proporcionat cap material arqueològic.

La U.E. 102, sota la U.E. 101, seria un altre nivell d'aportació amb argiles vermelles barrejades amb sauló i material constructiu modern, formaria part de la preparació del paviment. No es va poder arribar a llur fi al acabar la rasa a menys de 0'70 metres (cota 9'52).

La segona rasa, Cata 2, té una llargària de 70 metres, comença davant del Palau de la Música (Sant Pere més Alt 11-13), (foto 7), creua la calçada i des de el número 10 segueix per la vorera fins la cantonada amb el carrer Verdaguer i Callís (fotos 8 i 9) i des de aquí va per la vorera fins el número 3, on s'havia de fer l'estesa. La fondària és més gran al carrer de Sant Pere més Alt, arriba fins els 0'95 metres a la calçada i l'amplada de la rasa és de 0'40 metres en casi tota llur extensió.

La cata 2 tindria una estratigrafia similar a la cata 1: primerament un nivell d'ús, U.E. 200, el paviment actual de rajoles de pedra al carrer de Sant Pere més Alt i de rajoles de formigó al carrer de Verdaguer i Callís amb llur preparació de formigó i malla de ferro. Aquest nivell tenia una potència màxima de 0'35 metres, (cota 9'83). El següent , U.E.: 201, (fotos 11 i 12), un nivell d'aportació amb sauló barrejat amb sediment de color marró clar i fragments de material constructiu contemporani, apareix de forma irregular, amb una potència que oscil·la entre els 0'20 i els 0'60 metres, trobant-se parts de la rasa on aquest nivell no existeix, està en contacte directe amb el paviment, (foto 10), i es pot relacionar amb anteriors obertures del carrer per la instal·lació d'altres serveis.

L'últim nivell visible és la U.E. 202, similar a la U.E. 102, un nivell d'aportació per la preparació del paviment compost d'argiles vermelles amb sauló, material constructiu modern i fragments de ceràmica i vidre de diferents cronologies. No es va arribar al seu fi, essent visible fins i tot a la fondària màxima assolida, (cota 9'23), a 0'95 metres del nivell actual del carrer.

7. REPERTORI ESTRATIGRÀFIC

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE :100		
Sector: C/Sant Pere més Alt; 42-46 Cata 1	Fase:	Cronologia: s. XX.		
DEFINICIÓ :	Nivell d'ús			
DESCRIPCIÓ :	Paviment del carrer format per rajoles de pedra de 30X43cm i la capa de preparació de formigó per sota d'aquest amb una potència de 25 cm. Aquest paviment cobreix tot el carrer.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	200	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	101	Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 101		
Sector: C/Sant Pere més Alt; 42-46. Cata 1	Fase:	Cronologia: s. XX		
DEFINICIÓ :	Nivell d'aportació			
DESCRIPCIÓ :	Rebliment compost per sauló barrejat amb sediment de color marró clar i textura molt solta amb presència de material constructiu contemporani. Presenta una potència màxima de 35 cm.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	201	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	102,103 i104	Es cobert per	100
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 102		
Sector: C/Sant Pere més Alt; 42-46 Cata 1	Fase:	Cronologia: Indeterminada		
DEFINICIÓ :	Estrat			
DESCRIPCIÓ :	Nivell format per argiles de color marró vermellós barrejades amb sauló, de consistència compacta i amb presència de fragments de material constructiu modern i amb una potència desconeguda .			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	202	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	101
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 103		
Sector: C/Sant Pere més Alt; 42-46 Cata 1		Fase: Cronologia: Segles XIX-XX.		
DEFINICIÓ :	Estructura			
DESCRIPCIÓ :	Mur. Bastit amb carreus de diferents mides i amb maons units amb morter de calç blanc. Té unes mides de 40cm. d'amplada, 40 de llargada i són visibles fins 21cm de fondària.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	104	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	101
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	102
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 104		
Sector: C/Sant Pere més Alt; 42-46 Cata 1		Fase: Cronologia: Segles XIX-XX.		
DEFINICIÓ :	Estructura			
DESCRIPCIÓ :	Mur. Bastit amb carreus de diferents mides i maons, units amb morter de calç blanc, formant filades irregulars. Presenta una amplada de 40cm., una llargada de 36cm, de la seva fondària sols són visibles 15 cm.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	103	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	101
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	102
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 200		
Sector: C/Sant Pere més Alt; 11-13 i 8-10 i Verdguer i Callís; 3-11 Cata 2		Fase: Cronologia: s. XX		
DEFINICIÓ :	Nivell d'ús.			
DESCRIPCIÓ :	Paviment del carrer format per rajoles de pedra de 30X43X8cm. al carrer St. Pere més Alt i de formigó de 40X40X7cm. al carrer Verdguer i Callís i la seva preparació de formigó amb una potència màxima de 35 cm.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	100	Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a	201 i 202	Es cobert per	
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 201
Sector: C/Sant Pere més Alt; 11-13 i 8-10 i Verdguer i Callís; 3-11 Cata 2	Fase:	Cronologia: Segle XX
DEFINICIÓ :	Nivell d'aportació	
DESCRIPCIÓ :	Rebliment compost per sauló barrejat amb sediment de color marró clar i textura molt solta amb presència de material constructiu contemporani. Presenta una potència màxima de 35 cm.	
MATERIAL DIRECTOR :		
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a 101	Equivalent a
	Rebleix a	Es reblert per
	Cobreix a 202	Es cobert per 200
	Talla a	Tallat per
	Es recolza a	Se li recolza
	S'entrega a	Se li entrega

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE : 202
Sector: C/Sant. Pere més Alt; 11-13 i 8-10 i Verdguer i Callís; 3-11 Cata 2	Fase:	Cronologia: s. XIX-XX
DEFINICIÓ :	Estrat.	
DESCRIPCIÓ :	Nivell format per argiles de color marró vermellós barrejades amb sauló, de consistència compacta i amb presència de material arqueològic de diferents cronologies i de potència desconeguda .	
MATERIAL DIRECTOR :		
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a 102	Equivalent a
	Rebleix a	Es reblert per
	Cobreix a	Es cobert per 200 i 201
	Talla a	Tallat per 201
	Es recolza a	Se li recolza
	S'entrega a	Se li entrega

8. CONCLUSIONS

Arrel de les obres d'ampliació i reforçament de la xarxa elèctrica als carrers de Sant Pere més Alt i Verdaguer i Callís realitzades per FECSA-ENDESA amb la participació de ESPELSA, es van fer dues rases.

La primera, Cata 1, amb una llargària de 21 metres., una amplada de 0'40 a 0'80 metres. i una fondària de 0'70 metres. a Sant Pere més Alt, 42-46, es va ampliar amb un sondeig de 4'20 metres de llarg per 0'80 metres. en l'altre vorera, davant de la façana del número 31-33.

La Cata 1 ha pogut arribar als 70 cm. de profunditat projectats en gairebé tota la seva longitud, ja que les úniques estructures arqueològiques trobades, U.E.:103 i U.E.:104, que semblen un antic abocament de la vivenda número.44 al clavegueram del carrer, no van ser afectades, donat que els cables van ser col·locats damunt les estructures. Aquestes estructures foren localitzades parcialment, no es va arribar a llurs bases ni es va poder associar a cap material arqueològic, perquè estaven cobertes per dos nivells d'aportació, U.E. 101, associat a l'anterior col·locació de cable elèctric i U.E. 102, un nivell de preparació del paviment actual, amb fragments de material constructiu modern.

La Cata 2, d'una llargària de 70 m. i una amplada de 0'40 metres tenia una fondària màxima de 0'70 metres. al carrer Verdaguer i Callís i de 0'95 metres al de Sant Pere més Alt.

No es va trobar cap estructura arqueològica, es va documentar, però, la presència de material ceràmic romà, 14 fragments d'àmfora de terrissaires tarraconenses, tres de cuina, africana i local, i dos de Terra Sigillata, un d'Africana i un d'Itàlica, en un nivell d'aportació amb material constructiu, ceràmic i vítric modern, en la U.E. 202, composta d'argiles vermelles mixturades amb sauló sense que es pogués arribar al seu límit.

Així amb aquesta intervenció i a causa de la poca profunditat de les rases no s'ha pogut arribar a nivells arqueològics antics i ben definits. La presència de ceràmica romana és interessant, però llur descontextualització tan sols serveix per a ampliar els límits de l'àrea d'influència de la ciutat romana de *Barcino*, a mode de referència per a properes intervencions.

INVENTARI DEL MATERIAL (U.E. 202)

UE	AREA	NÚM	FRAGMENTS	CODI	FORMA	TIPOLOGIA	TÈCNICA	PASTA	DECORACIÓ E	DECORACIÓ I	ACABAT E	ACABAT I	CRONOLOGIA	OBSERVACIONS
202	Cata 2	1	1	13310	VO	PASC	TO	AO	-	-	-	-	50aC./50d C.	PASC 1
202	Cata 2	2	1	13258	VO	OST	TO	AO	-	-	-	-	Final s.V	OSC III,332
202	Cata 2	3	1	30000	PS	PAT	VG	AO	-	-	-	-	Moderna	
202	Cata 2	4	1	30000	FO	VAS	VG	-	-	-	-	-	Moderna	
202	Cata 2		1	13310	NA	DRES	TO	AO	AC	-	-	-	25a.C/s.I d C.	DRES 2/4
202	Cata 2		1	13258	SF	FIN	TO	-	-	-	-	-	s.II a VI	
202	Cata 2		1	13115	SF	FIN	TO	AO	-	IS	-	VE	s.II a VI	Cercle segmentat
202	Cata 2		1	13104	FO	FIN	TO	AO	-	-	VE	VE	50aC./50d C.	Cremada
202	Cata 2		2	13250	SF	FIN	TO	AO	-	-	-	-	E.Antiga/Mitjana	
202	Cata 2		12	13310	SF	FIN	TO	AO	-	-	-	-	E.Antiga/Mitjana	Vidrat vert
202	Cata 2		1	14003	SF	FIN	TO	AO	-	-	-	VI	s.XIV a XX	Vidrat Melat
202	Cata 2		1	14003	BR	POA	TO	AO	-	-	VI	VI	s.XIV a XX	
202	Cata 2		1	50014	-	-	-	-	PI	-	VI	-	Fin XIX/com.XX	Blau sobre fons blanc

10. BIBLIOGRAFIA

- ALBAREDA i SALVADÓ, J., GIFRE i RIBAS, P. 1999: *Història de la Catalunya Moderna*. EDIUOC. Barcelona.
- ALBERCH I FUGUERAS i altres. *Els barris de Barcelona. Vol I. Ciutat vella i l'Eixample*. Enciclopèdia Catalana . Barcelona 1999.
- CIRICI, A. 1971: *Barcelona pam a pam*. Editorial Teide. Barcelona.
- DDAA. 1982: Gran geografia comarcal de Catalunya. Introducció. Barcelona, Baix Llobregat. *Enciclopèdia Catalana* . Barcelona.
- DDAA. 1992: La ciutat consolidada (segles XIV-XV). *Història de Barcelona*. Vol III. Barcelona.
- DE PALOL I SALELLAS,P. , PLADEVALL I FONT, A. I altres. *Catalunya Romànica, Del Romà al Romànic*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona 1999.
- DURAN I SANPERE, A. 1972: *Barcelona i la seva història*. Vol I. Barcelona.
- FABRE, J., HUERTAS, J. 1977: *Tots els barris de Barcelona. l'Eixample i la Barcelona Vella*. Volum V. Edicions 62. Barcelona.
- GARCIA i ESPUCHE, A., GUÀRDIA i BASSOLS, M. 1986: *Espai i Societat a la Barcelona pre-industrial*. Edicions de la Magrana. Barcelona.
- GARCIA PETIT, LL., MIRET i MESTRE, J., MIRÓ i ALAIX, M.T., RIBÉ i MONGE, G. 2002: *Diccionari d'arqueologia*. Ed. Termcat. Barcelona.
- HARRIS, E.C.: *Principios de estratigrafía arqueológica*. Editorial crítica. Barcelona, 1979.
- SÀBAT, A. 1991: *Palau de la Música Catalana*. Ed. Escudo de Oro, S.A. Barcelona.

ANNEX

-I DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA.

- F.1-** Vista general del carrer Sant Pere més Alt.
- F.2-** Cata 1. Aixecament del paviment.
- F.3-** Cata 1. Bastides. Procés de treball
- F.4-** Cata 1. U.E. 103.
- F.5-** Cata 1. U.E. 103 i U.E. 104.
- F.6-** Cata 1. Col·locació del tub.
- F.7-** Cata 2. Procés de treball en Sant Pere més Alt 11-13.
- F.8-** Cata 2. Carrer Verdaguer i Callís.
- F.9-** Cata 2. Carrer Verdaguer i Callís.
- F.10-** Cata 2. U.E. 202.
- F.11.** Cata 2. U.E. 201
- F.12-** Cata 2. U.E. 201
- F.13.** Cata 2. Col·locació de tub.

-II PLANIMETRIA.

Fig. 1- Cata 1. Plànol U.E.S: 102, 103 i 104.

Fig. 2- Secció S-N, Cata 1, (U.E. 103).

Fig. 3- Plànol dels carrers Sant Pere més Alt i Verdaguer i Callís amb la cata 2.

ANNEX I

DOCUMENTACIÓ FOGRÀFICA

<p><i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric</p>	<p>Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdager i Callís 3-11.</p>	<p>Arqueòleg: Laura Arias del Real</p>	<p>Foto número: 1</p>	<p>Data: juliol 2003</p>
				<p>Codi: 074/03</p>

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Fotos número: 2 i 3	Data: juliol 2003
				Codi: 074/03

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Fotos número: 4 i 5	Data: juliol 2003
				Codi: 074/03

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Foto número: 6	Data: juliol 2003
				Codi: 074/03

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Foto número: 7	Data: juliol i agost 2003
				Codi: 074/03

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Fotos número: 8 i 9	Data: juliol i agost 2003
				Codi: 074/03

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Foto número: 10	Data: juliol i agost 2003
				Codi: 074/03

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Foto número: 11	Data: juliol i agost 2003
				Codi: 074/03

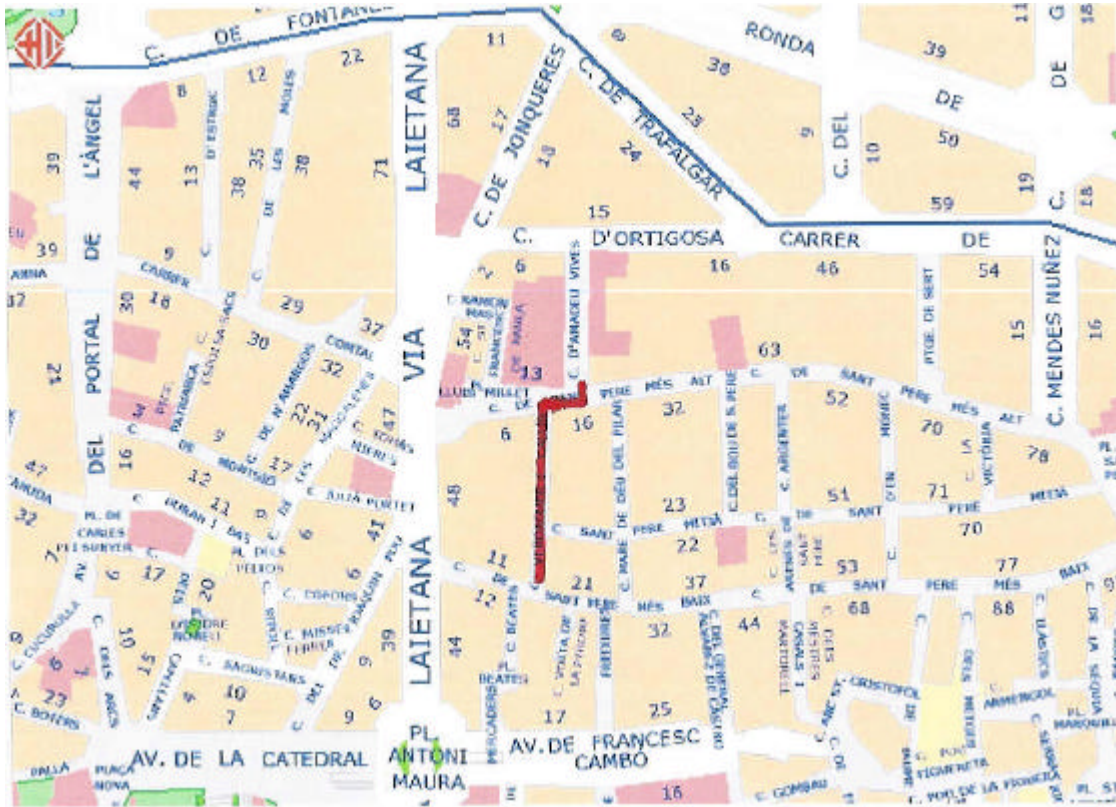
<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Foto número: 12	Data: juliol i agost 2003
				Codi: 074/03

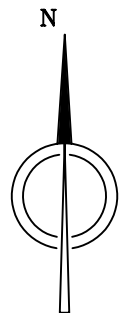
<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Foto número: 13	Data: agost 2003
				Codi: 074/03

ANNEX II

PLANIMETRIA

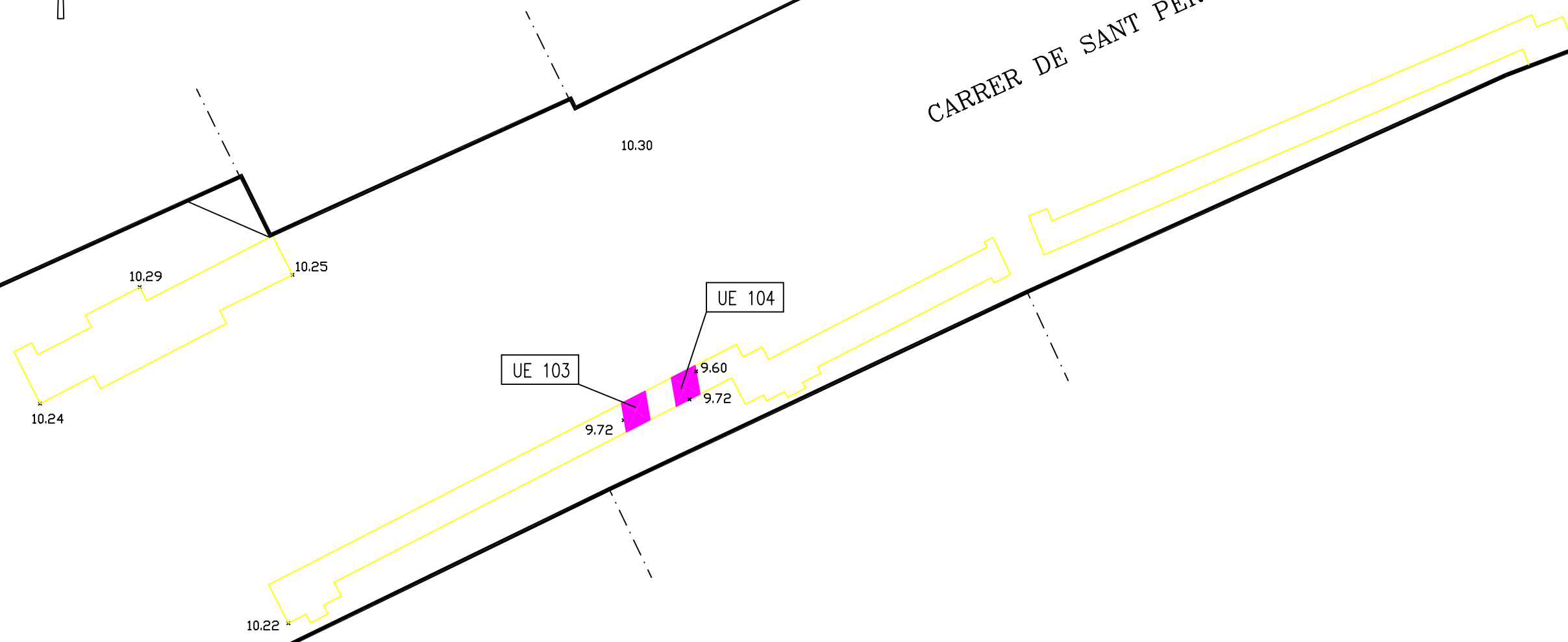

Atics, S.L. Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Escala:	Nom del Plànol: Plànol de situació	Data: Juliol-2003	
					Codi: 074/03	Plànol núm. : 1

CARRER DE SANT PERE MES ALT

CARRER DE L'ARGENTER

UE 103

UE 104

CRONOLOGIA ESTRUCTURES

 Segles XIX - XX

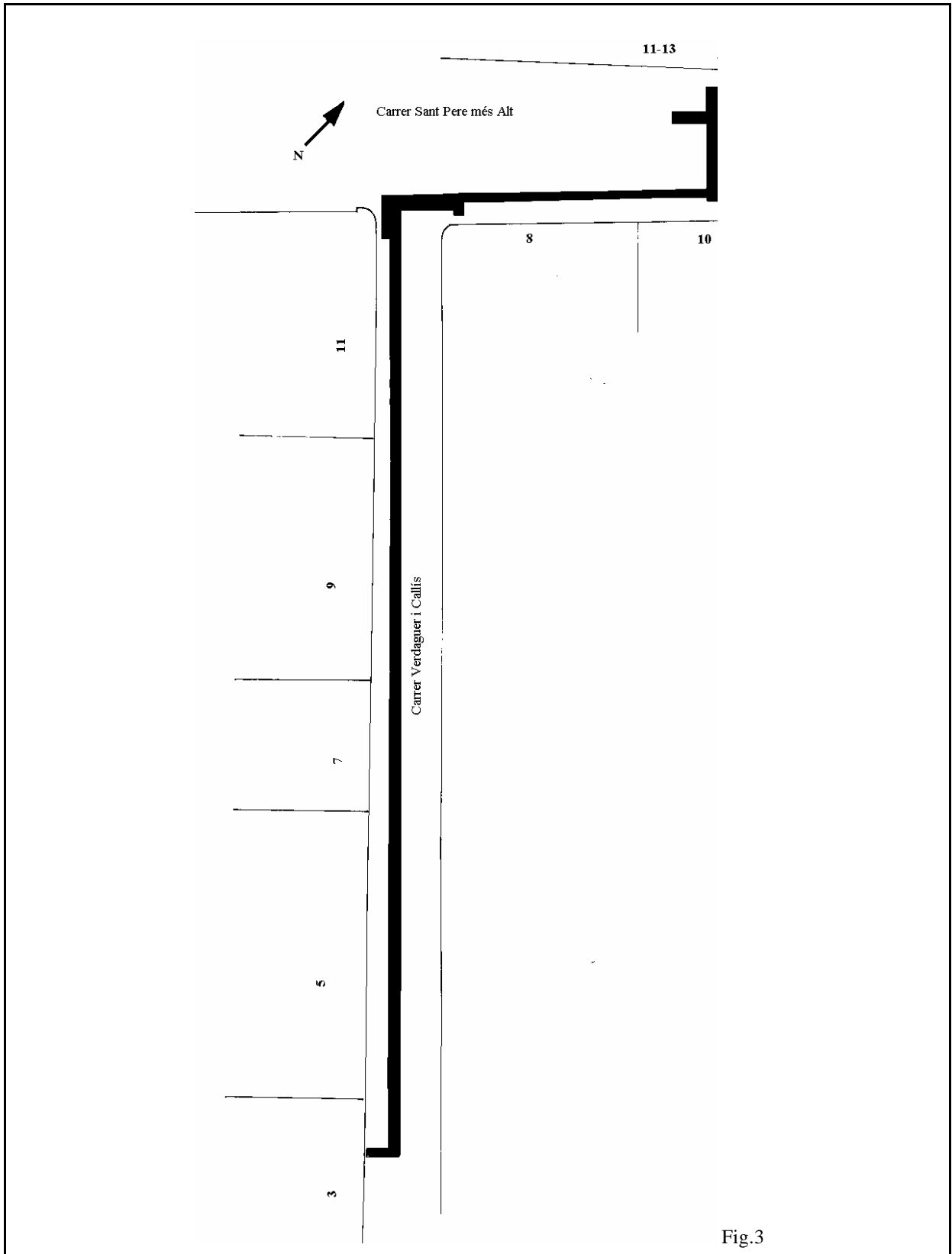

Fig.3

Àtics, S.L. Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguera i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Escala: 1/250	Nom del Plànol: Cata 2, carrers Verdaguera i Callís i St. Pere més Alt	Data: Juliol i agost de 2003	
					Codi: 074/03	Plànol núm. : 2

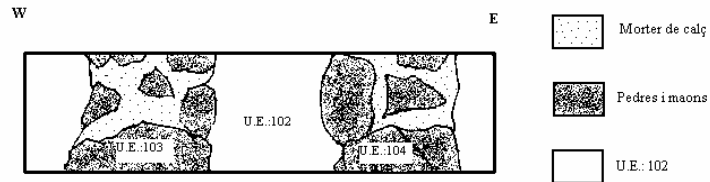

Fig.1

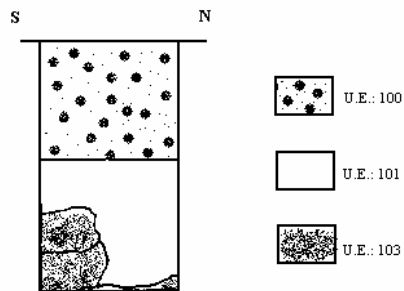
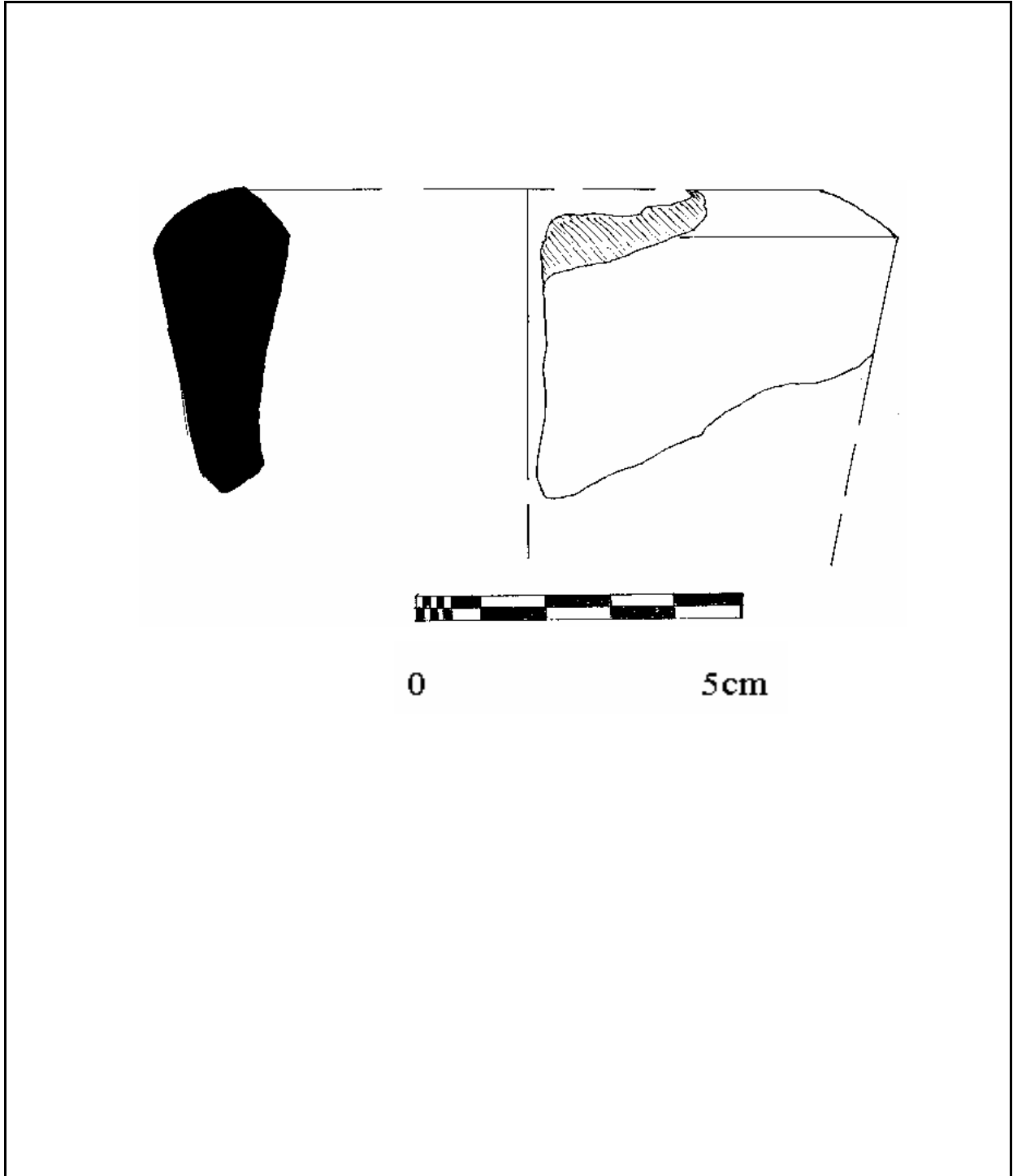

Fig.2

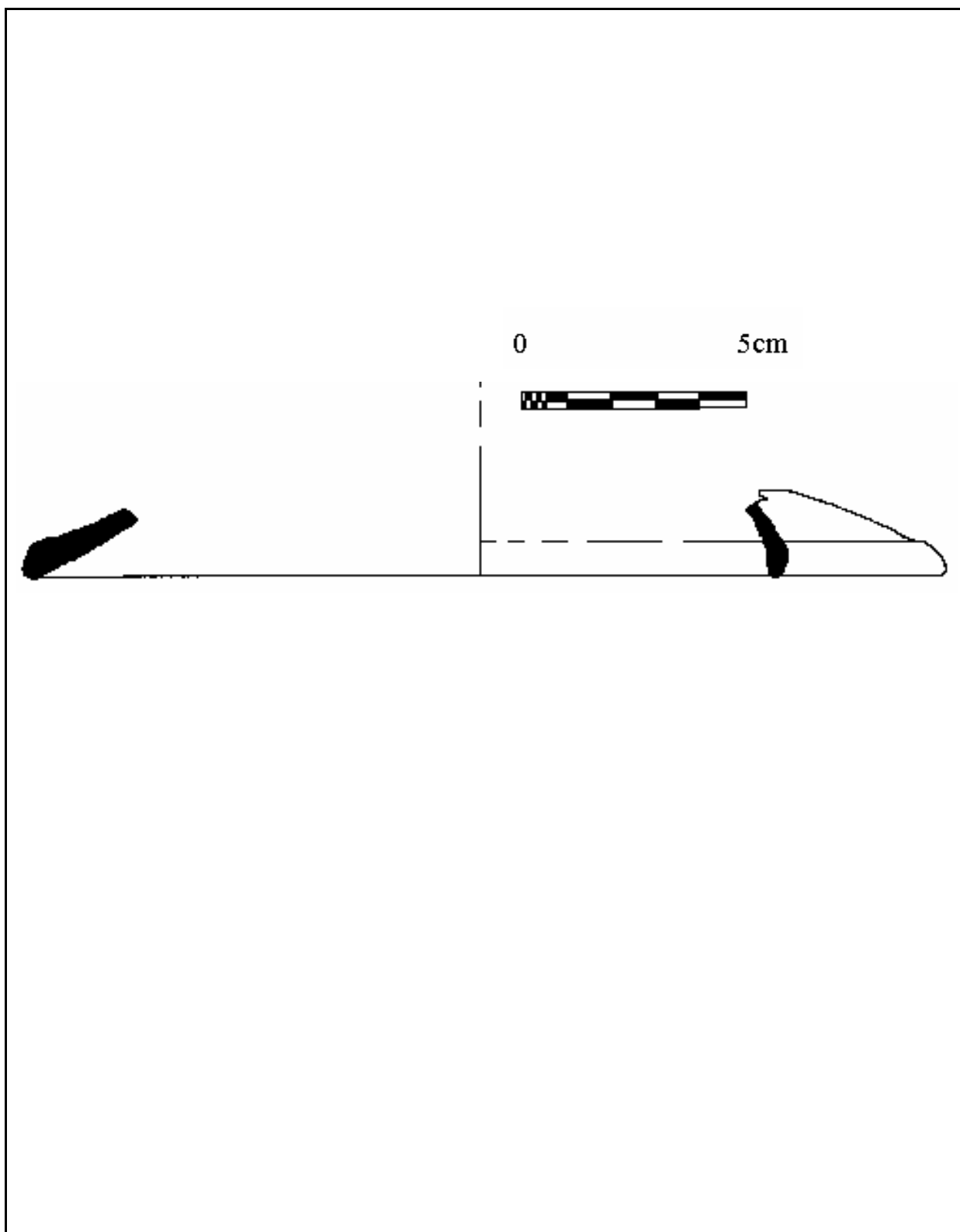
<p><i>Atics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric</p>	<p>Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdguer i Callís 3-11.</p>	<p>Arqueòleg: Laura Arias del Real</p>	<p>Escala: 1/20</p>	<p>Nom del Plànol: Cata 1. Plànol i secció. U.E.S: 100, 101, 102, 103 i 104</p>	<p>Data: Juliol-2003</p>	
					<p>Codi: 074/03</p>	<p>Plànol núm. : 3</p>

ANNEX III

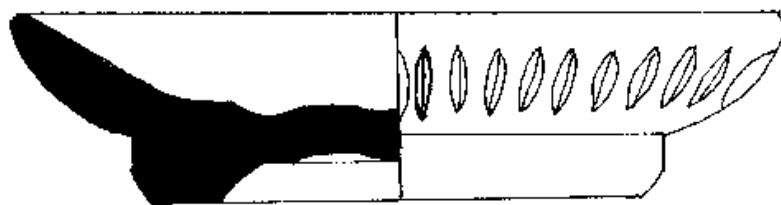
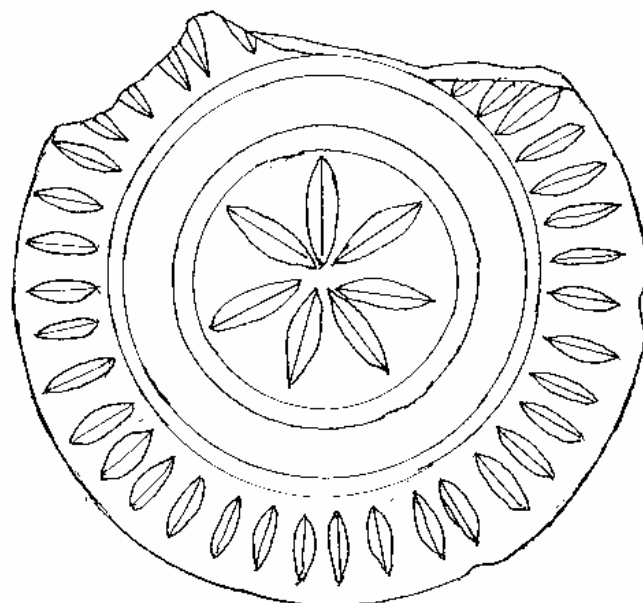
DIBUIX DE MATERIALS

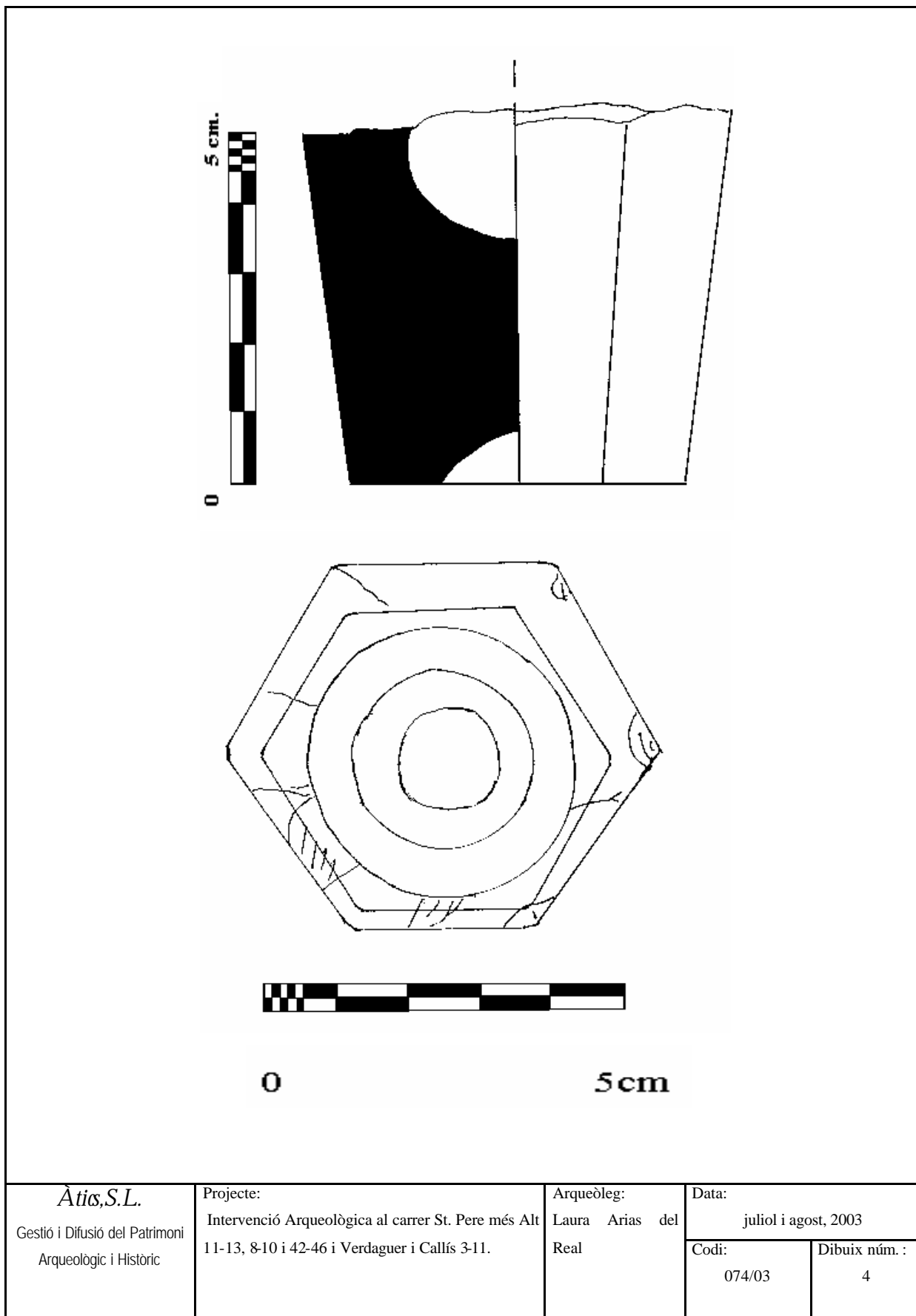
<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Data: juliol i agost, 2003	
			Codi: 074/03	Dibuix número: 1

<p><i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric</p>	<p>Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdager i Callís 3-11.</p>	<p>Arqueòleg: Laura Arias del Real</p>	<p>Data: juliol i agost, 2003</p>	
			<p>Codi: 074/03</p>	<p>Dibuix número. : 2</p>

<p><i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric</p>	<p>Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.</p>	<p>Arqueòleg: Laura Arias del Real</p>	<p>Data: juliol i agost, 2003</p>	
			<p>Codi: 074/03</p>	<p>Dibuix núm. : 3</p>

<i>Àtics, S.L.</i> Gestió i Difusió del Patrimoni Arqueològic i Històric	Projecte: Intervenció Arqueològica al carrer St. Pere més Alt 11-13, 8-10 i 42-46 i Verdaguer i Callís 3-11.	Arqueòleg: Laura Arias del Real	Data: juliol i agost, 2003	
			Codi: 074/03	Dibuix núm. : 4